

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/KSO/2020/454

BETREFT: Afrekening kosten geannuleerde eindejaarsreis.

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 24 juli 2020.

1.2. Verzoekende partij

[A], namens de ouders van klas 12 [Y].

1.3. Verwerende partij

- Schoolbestuur: [X].

- Betrokken school: [Y].

1.4. CZB

Bij aangetekende brief van 23 juli 2020 zenden de verzoekers hun klacht aan het secretariaat van de Commissie.

Bij aangetekende brief van 25 augustus 2020 wordt het schoolbestuur door het secretariaat in kennis gesteld van de klacht, gewezen op de mogelijkheid om een verweerschrift in te dienen, en uitgenodigd voor de zitting van 21 september 2020.

Bij e-mail van 1 september 2020 worden de verzoekers uitgenodigd voor de zitting van 21 september 2020.

Bij e-mail van 7 september 2020 bezorgt de verwerende partij het secretariaat van de Commissie een verweerschrift.

Bij e-mail van 8 september 2020 wordt het verweer aan de verzoekers verzonden.

2. INHOUD van de KLACHT

De klacht is gericht tegen de wijze waarop de school tracht over te gaan tot een afrekening van de kosten inzake de eindejaarsreis van klas 12, die werd geannuleerd ingevolge de overheidsmaatregelen genomen in de strijd tegen het coronavirus.

De klacht heeft betrekking op:

1. Het gebrek aan transparantie inzake de niet te recupereren kosten van de eindejaarsreis: verzoekers kregen geen inzicht over hoe de niet te recupereren kosten werden berekend en waar deze betrekking op hebben.
2. De terugbetaling van de door de verzoekers betaalde voorschotten.
3. De vermenging van de terugbetaling van de voorschotten met de eindafrekening van de schoolfactuur: verzoekers wensen deze twee geldstromen gescheiden te houden.

Een aantal ouders hadden voor de geannuleerde eindejaarsreis reeds een voorschot betaald. Daarnaast hadden ook de leerlingen via allerhande acties een bedrag ingezameld van 4.400,00 EUR om de kosten van de eindejaarsreis (deels) te dekken. Deze spaargelden staan volledig onder het beheer van de leerlingen.

Op 29 mei 2020 deelde de school per brief mee aan de verzoekers dat de eindejaarsreis niet zou kunnen doorgaan en dat de reeds betaalde voorschotten zouden worden terugbetaald. Dit zou gebeuren via een verrekening met de finale afrekening van de schoolfactuur, samen met eventuele nog onbetaalde vorige schoolfacturen. Daarnaast liet de school aan de verzoekers weten dat zij voor de schoolreis inmiddels een aantal kosten hadden gemaakt ten bedrage van 3.650,00 EUR. De school stelde voor om deze kosten te dekken met de ingezamelde spaargelden van de leerlingen. Indien later nog gelden zouden gerecupereerd worden, zou de school die, gelet op het ideële doel waarvoor de spaargelden van de leerlingen geschonken zijn, investeren ten gunste van alle leerlingen van klas 12. De school liet tot slot verstaan te zullen overgaan tot het terugstorten van de voorschotten van zodra de 3.650,00 EUR door de leerlingen was overgemaakt aan de school.

De verzoekers hadden bedenkingen bij dit voorstel, verzochten om transparantie inzake de gemaakte en niet-recupereerbare kosten, en hebben verschillende malen aan de school gevraagd om hieromtrent in dialoog te treden (o.m. in hun brieven van 12 en 19 juni 2020), doch zonder resultaat. Ook op het tegenvoorstel van de verzoekers – waarbij werd voorgesteld dat elke partij (school/leerlingen/ouders) 1/3de van de kosten zou dragen – werd door de school niet ingegaan. Uit de (summiere) respons van de school bleek dat zij bij hun initieel voorstel bleven. De school zette bovendien de leerlingen onder druk om dit voorstel te aanvaarden door hen hierover verschillende malen op school aan te spreken. De leerlingen ondervonden grote stress van deze situatie en dit alles leidde tot een zeer verzuurde klassfeer.

De verzoekers hebben op 19 juni 2020 per aangetekend schrijven hun standpunt overgemaakt aan de voorzitter van het schoolbestuur. Omdat de school op dat moment nog probeerde een (kortere) eindejaarsreis naar Napels te organiseren, werd er op de concrete vragen en bezorgdheden van de verzoekers niet ingegaan. Toen bleek dat ook de kortere schoolreis niet zou doorgaan en de school in een brief van 27 juni 2020 bij haar eerdere standpunt bleef en verzocht om op uiterlijk 30 juni 2020 een bewijs van een storting vanaf de leerlingenrekening voor te leggen, zonder hetwelk de school zou overgaan tot een betaling vanuit de gelden van de ouders, verstuurden de verzoekers op 28 juni 2020 opnieuw een aangetekend schrijven aan de voorzitter van de raad van bestuur. Daarin wordt de verwachting uitgesproken dat, gelet op de uitgebleven reactie op het standpunt van de verzoekers en hun vraag naar inzicht in de niet-recupereerbare kosten die zouden worden aangerekend, een terugbetaling van de door de ouders betaalde voorschotten zou plaatsvinden vóór 30 juni 2020, waarbij nogmaals werd aangedrongen deze terugbetaling niet te vermengen met de eindafrekening van de schoolfactuur. Op dit schrijven mochten de verzoekers geen reactie ontvangen; evenmin volgde een terugbetaling van de voorschotten. Vervolgens stelden de verzoekers op 8 juli 2020 de school in gebreke om de zaak af te handelen en de voorschotten terug te storten uiterlijk tegen 15 juli 2020. Ook deze ingebrekestelling bleef zonder gevolg.

Concreet vragen de verzoekers van de school transparantie over de begroting van de niet te recupereren kosten, een terugbetaling van de betaalde voorschotten en dat deze terugbetaling niet wordt vermengd met de eindafrekening van de schoolfactuur.

3. INHOUD van het VERWEER

De verwerende partij wijst er vooreerst op dat zij steeds werd geconfronteerd met wijzigende feitelijke (Covid-19) omstandigheden. Ook de wettelijke recuperatiemogelijkheden van reiskosten wijzigde veelvuldig in de voorbije (en lopende) periode. Zij heeft tot op heden nog geen finale afrekening voor de geannuleerde reis kunnen maken, nu zij nog steeds doende is de reiskosten te beperken.

Wat de klacht van de verzoekers betreft, meent de verwerende partij dat deze voorbarig en ongegrond is. De klacht is voorbarig omdat de school nog steeds tracht de kosten te recupereren, hetgeen intussen reeds gedeeltelijk is gelukt. Het bedrag van 3.650,00 EUR zou inmiddels al gereduceerd zijn tot 2.500,00 EUR. Daarnaast is de klacht ongegrond omdat een school er niet is om de Italiëreizen van haar leerlingen te dragen.

Wat het transparant kostenbeleid betreft, meent verwerende partij dat de school geen totale transparantie zal geven, daar zij gebonden is door haar GDPR verplichting. Zij zal aldus geen inzage verschaffen in de wijze waarop bepaalde (ouders van) leerlingen (al dan niet) tot betaling zijn overgegaan.

Wat de vermenging van de terugbetaling van de voorschotten met de eindafrekening van de schoolfactuur betreft, stelt verwerende partij dat ook dit punt van de klacht van de verzoekers ongegrond is, daar zij voor deze werkwijze opteert omdat zij uit ervaring weet dat teveel schoolfacturen – voornamelijk eindfacturen van de 12de klas – onbetaald blijven.

Een voorstel van de school om de niet-recupereerbare kosten, ter ontlasting van de ouders, te laten betalen door de leerlingen vanuit de middelen die zij zelf hadden verzameld, werd niet aanvaard.

Voor de verdere afwikkeling stelt de verwerende partij voor als volgt te werk te gaan. Elke leerling krijgt een afrekening van nog te betalen schoolfacturen, schoolreis inclusief. Daarbij zal rekening worden gehouden met de betaalde schoolreisvoorschotten alsmede de verschuldigde schoolreiskosten. Indien er een saldo ten gunste van de leerlingen is, zal dit op de rekening van de ouders worden teruggestort. Indien er een saldo ten gunste van de school is, zal de ouder dit op de rekening van de school betalen. Indien na voormelde afrekening alsnog zou blijken dat bepaalde reiskosten recuperabel zijn zal de school pro rata het betaalde voorschot terugbetalen.

Tot slot verwacht verwerende partij dat het doelgerichte en ingezamelde bedrag van 4.400 euro dat onder hun beheer staat door de leerlingen gebruikt wordt conform het doel waarvoor zij geschonken werden.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 21 september 2020 om 14u15.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel VII.2 Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs en de ministeriële besluiten van 14 juli 2015 en 21 mei 2019 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt samengesteld:

De heer Bengt Verbeeck, voorzitter.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- Voor verzoekende partij:
 - [A];
 - [B];
 - [C];
 - [D].
- Voor verwerende partij:
 - [E], voorzitter raad van bestuur;
 - [F], voormalig bestuurslid;
 - [G], afgevaardigde directie.

4.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies en beslissing opgesteld.

5. BESLISSING

5.1. Regelgeving

** Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966.*

Artikel 13 bepaalt dat de Lid-Staten zich engageren om het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk te maken.

** Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989.*

Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor te zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen, voor ieder kind beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

** Grondwet.*

Artikel 24, § 3, eerste lid: “De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht”.

** Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs*

Art. VII.5. De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake :

1° de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de kosteloosheid van het onderwijs, de beginselen vermeld in artikel 27 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, artikel 35 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs, en artikel 6, 6°, van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding en de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27bis en 27ter, §1, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997;

2° ...

3° ...

Wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan zij beslissen om :

1° een gedeeltelijke terugbetaling van de werkingsmiddelen van de betrokken school, de betrokken instelling, het betrokken centrum voor leerlingenbegeleiding of de betrokken

instelling voor deeltijds kunstonderwijs op te leggen. De terugvordering of inhouding kan echter niet meer bedragen dan 10 procent van deze werkingsmiddelen en kan er niet toe leiden dat het aandeel in de werkingsmiddelen dat bestemd is voor personeelsaangelegenheden in absolute cijfers kleiner wordt dan wanneer de maatregel niet zou getroffen zijn;

2°

Deze sanctie wordt slechts uitvoerbaar de dag nadat de termijn om beroep in te stellen bij de Vlaamse regering verstreken is.

Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur, de betrokken inrichtende macht of het betrokken bestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

** Codex Secundair Onderwijs*

Art. 35. In het door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de betrokken personen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. De bijdrageregeling wordt door middel van het school- of centrumreglement aan de betrokken personen meegedeeld. Zowel de bijdrageregeling als de schoolfacturen vermelden dat gespreide betaling mogelijk is evenals een contactpersoon tot wie de betrokken personen die dergelijke gespreide betaling wensen, zich kunnen richten.

Art. 36. De kosten van het onderwijs, verstrekt in scholen en centra of afdelingen voor onderwijs, tot stand gebracht door openbare of private personen, vallen ten laste van de schoolbesturen.

Aan de gefinancierde of gesubsidieerde scholen en die aan de bij de decreet en uitvoeringsbesluiten gestelde voorwaarden voldoen, verleent de Vlaamse Gemeenschap salarissen, salaristoelagen en werkingsbudget.

Art. 37.

Jaarlijks wordt een forfaitair werkingsbudget verleend om de kosten te dekken die verbonden zijn aan de werking en de uitrusting van de school, aan het kosteloos verstrekken van leerboeken en schoolbehoeften aan de leerplichtige leerlingen en aan de uitgaven voor de financiering van de investeringen.

Art. 111.

§ 1. Elk schoolbestuur maakt voor elk van zijn scholen een schoolreglement op waarin de rechten en plichten van elke leerling worden vastgelegd.

...

§ 1bis. Het school- of centrubestuur informeert de betrokken personen over het school- of centrumreglement voorafgaand aan de inschrijving van de leerling en bij elke wijziging. Daarbij moeten volgende principes in acht worden genomen :

1° voorafgaand aan een inschrijving wordt het school- of centrumreglement schriftelijk of via elektronische drager aangeboden en verklaren de betrokken personen zich er schriftelijk mee akkoord;

2° bij elke wijziging van het school- of centrumreglement informeert het school- of centrubestuur de betrokken personen schriftelijk of via elektronische drager over die wijziging en de betrokken personen geven opnieuw schriftelijk akkoord. Indien de betrokken personen zich met de wijziging niet akkoord verklaren, dan wordt aan de inschrijving van de leerling een einde gesteld op 31 augustus van het lopende schooljaar;

3° het school- of centrubestuur vraagt de betrokken personen of ze een papierenversie van het school- of centrumreglement wensen te ontvangen;

4° een wijziging van het school- of centrumreglement kan ten vroegste uitwerking hebben in het daaropvolgende schooljaar, tenzij die wijziging het rechtstreekse gevolg is van nieuwe regelgeving.

§ 1ter....

...

Art. 112.

In het school- of centrumreglement moeten, voor zover van toepassing, minimaal de volgende onderdelen worden opgenomen :

...

6° de financiële bijdrageregeling voor de betrokken personen, de mogelijke afwijkingen en de contactpersoon binnen de school, het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of het centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen voor vragen of opmerkingen dienaangaande;

...

** Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.*

5.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving, bevoegd is.

Voor zover als nodig brengt de Commissie in herinnering dat haar bevoegdheid ertoe beperkt is te beoordelen of de handelwijze van de school in overeenstemming is met de regelgeving inzake kosteloosheid in het secundair onderwijs. Betwistingen van burgerrechtelijke aard kunnen evenwel uiteindelijk enkel door de bevoegde rechter worden beslecht. De Commissie zorgvuldig bestuur is daarvoor niet bevoegd.

5.3. Beslissing

5.3.1. Wat betreft het voorbarig karakter van de klacht

De verwerende partij werpt op dat de klacht van de verzoekers voorbarig zou zijn, omdat zij nog bezig is met het recupereren van de kosten inzake de eindejaarsreis en daardoor nog niet tot een finale afrekening kan worden overgegaan.

De verzoekers klagen aan dat ondanks hun herhaalde vraag in die zin, zij geen nadere verantwoording ontvangen van de kosten die de school wenst door te rekenen voor de eindejaarsreis, en dat niet werd ingegaan op hun daaruit voortvloeiende vraag tot een afgescheiden – niet via een verrekening met de eindafrekening van de schoolfactuur – terugbetaling van de door hen betaalde voorschotten.

De Commissie stelt vast dat de verzoekers op hun aangetekend schrijven van 28 juni 2020 en de ingebrekestelling van 8 juli 2020, geen reactie van het schoolbestuur meer mochten ontvangen. Nu er op heden – 21 september van het volgende schooljaar – nog steeds geen afrekening inzake de eindejaarsreis is gevolgd, en er bovendien door het schoolbestuur geen enkel zicht op gegeven wordt wanneer dit wel kan verwacht worden, acht de Commissie de klacht van de verzoekers niet voorbarig.

5.3.2. Kosteloosheid. Kostenbeperking. Kostenraming en ouderinformatie. Algemeen.

5.3.2.1. Kosteloosheid

De grondwet waarborgt de kosteloze toegang tot het leerplichtonderwijs. Uit de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs volgt dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Dit wordt bevestigd door het Arbitragehof (thans: het Grondwettelijk Hof) in zijn

arrest nr. 28/92 van 2 april 1992. De regel van de kosteloze toegang tot het onderwijs impliceert dat de basiskosten voor het verstrekken van onderwijs ten laste vallen van de publieke of private personen die het initiatief nemen om onderwijs aan te bieden. Zij kunnen daarvoor wel door de gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd worden (cf. art. 36 Codex Secundair Onderwijs). De regel van de kosteloze toegang houdt geen recht op volledige kosteloosheid van het secundair onderwijs in. In genoemd arrest blijkt dat in de huidige stand van de regelgeving op het niveau van het secundair onderwijs de scholen van de ouders en de meerderjarige leerlingen wel een bijdrage kunnen vragen voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten en vormen van dienstverlening. Uitgesloten zijn evenwel kosten die behoren tot de basiskosten voor de organisatie van hedendaags onderwijs en een onderdeel vormen van de openbare dienstverlening van elke door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling.

Voor goederen en diensten waarvoor een bijdrage kan worden gevraagd mag niet meer worden aangerekend dan de kosten van de geleverde goederen of prestaties. Deze kosten moeten kunnen worden verantwoord, onder meer vanuit de eigenheid van de doelgroepen in het secundair onderwijs. De gevraagde bijdragen moeten het kenmerk behouden van een kostprijs. Dat veronderstelt enerzijds dat het gaat om door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds dat het goederen of diensten betreft die de betrokken leerling effectief heeft ontvangen.

Er moet een lijst worden opgesteld van de bijdragen die van de ouders kunnen worden gevraagd. Deze lijst moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en bij inschrijving of voor de start van het schooljaar via het schoolreglement aan de ouders worden megedeeld. De regeling moet ook de mogelijkheid tot het toestaan van afwijkingen vermelden. Onder afwijkingen worden specifieke maatregelen of tegemoetkomingen verstaan voor financieel minder goedge gezinnen. Deze regeling moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en via het schoolreglement aan de ouders worden megedeeld.

5.3.2.2. Kostenbeperking in het secundair onderwijs. Kostenraming en ouderinformatie.

Het secundair onderwijs mag dan niet verplicht kosteloos zijn, dit belet niet dat “passende maatregelen voor het invoeren van gratis onderwijs” voor dat onderwijsniveau behoren tot de doelstellingen van het Kinderrechtenverdrag (art. 28, § 1, b). Met haar beleid voor kostenbeperking en bevordering van gelijke kansen wil de Vlaamse Gemeenschap genoemde doelstelling van het kinderrechtenverdrag invulling geven. Het komt elke inrichtende macht toe om zich met passende maatregelen in dit gemeenschappelijk beleid in te schrijven.

Een eerste stap in de ontwikkeling van een beleid van kostenbeperking ligt op het niveau van informatie en inspraak. Zo is decretaal voorgeschreven dat de lijst van de voor de ouders te verwachten geldelijke bijdragen voor overleg aan de schoolraad voorgelegd worden. De regelgeving waarborgt daarmee het recht van inspraak bij het beoordelen van de noodzaak of het verantwoorde karakter van bepaalde kosten en het vaststellen van de hoogte daarvan. Van dit overleg kan gebruik worden gemaakt om op school een beleid en een cultuur van kostenbeperking uit te werken en te stimuleren. Het komt de schoolraad toe om aan de achterban van de schoolraad passende informatie te verstrekken over het gevoerde overleg en het daaruit voortkomend beleid.

De bijdrageregeling wordt in het schoolreglement opgenomen. De bijdrageregeling kan uiteraard geen uitgavenposten bevatten die ten laste vallen van de instelling. Verder moet, om aan de betrachtingen van de decreetgever en de noden van de ouders te voldoen, de bijdrageregeling volledig zijn en zo nauwkeurig als bij de aanvang van het schooljaar mogelijk is. Alle redelijkerwijze te verwachten bijdragen moeten worden vermeld. Een goede regeling

zal ook transparant zijn opgesteld. Dat veronderstelt onder meer dat een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen verplichte en facultatieve bijdragen en de activiteiten die daar onder horen.

De Commissie heeft in het verleden herhaaldelijk gesteld dat ook de facturatie transparant hoort te zijn, zonder daarom voor elk onderdeel tot in het laatste detail gepreciseerd te moeten zijn. Ouders die wat dat betreft vragen hebben, moeten op hun verzoek wel een gedetailleerde verantwoording kunnen ontvangen. De school dient zich zo te organiseren dat de ouders daarvoor ook terecht kunnen en correct en zakelijk geïnformeerd worden. (CZB/KL/KSO/2009/245b; CZB/V/KSO/2011/289; CZB/KL/KSO/2011/298.)

5.3.3. Toepassing van de principes

5.3.3.1.1. De Commissie brengt vooreerst in herinnering dat de kost voor een activiteit zoals de cultuurreis in voorliggend dossier, in beginsel steeds ten laste valt van de ouders. Dat in het huidige dossier ook de leerlingen van de betrokken klas een rol in de financiering van de activiteit hebben opgenomen, door via allerlei acties een bedrag in te zamelen waarmee de kost voor de reis deels zou gedekt worden, doet daaraan geen afbreuk.

Daarnaast wijst de Commissie op het principe dat de bedragen die de school aanrekenen steeds dienen te corresponderen met effectieve kosten, dus kosten die werkelijk voor de leerling gemaakt werden. Met betrekking tot een geannuleerde schoolreis zoals in casu, vloeit daaruit voort dat door de school hoogstens reeds effectief gemaakte en niet te recupereren kosten kunnen worden doorgerekend. Waar de school dan wel de plicht heeft een maximale inspanning te doen om de gemaakte kosten zoveel mogelijk te recupereren, ziet de Commissie echter niet in, nu de annulatie van de reis ook in geen geval aan de school kan worden toegeschreven, op grond waarvan de school ertoe gehouden zou zijn de kost hiervoor geheel of gedeeltelijk zelf te dragen. Dat neemt niet weg dat kosten waarin de school gewoonlijk wel tussenkomt (zoals de kosten voor de begeleidende leerkracht), ook nu niet op de ouders kunnen verhaald worden.

5.3.3.1.2. De school wenste initieel de niet te recupereren kosten te dekken met de spaargelden die de betrokken leerlingen in het kader van een pedagogisch project inzake geldbeheer via allerlei acties hadden ingezameld met als doel hun ouders te helpen bij de financiering van de eindejaarsreis. Viel er mogelijk wel iets voor te zeggen dat de school op die manier de spaargelden alsnog zou laten besteden conform het doel waarvoor ze werden ingezameld, is er evenwel de vaststelling dat de bewuste gelden onder het beheer van één leerling blijken te staan en de school er geen zeggenschap over heeft.

Wanneer dan blijkt dat de leerlingen weigeren om hun ingezamelde spaargelden aan te wenden voor de dekking van de niet te recupereren kosten van de reis, volgt uit wat werd gesteld onder het vorige randnummer, en dit binnen de perken van de hiernavolgende overwegingen, dat de school deze kosten kan verhalen op de ouders. De school kan deze niet te recupereren kosten dan ook aanrekenen op het door de ouders betaalde voorschot voor de reis.

5.3.3.1.3. De Commissie heeft eerder het principe vooropgesteld dat financiële kwesties zoveel als mogelijk moeten worden beschouwd als een aangelegenheid tussen school en ouders, waar de leerlingen zo weinig mogelijk in betrokken worden (CZB/V/KSO/2009/247; CZB/V/KSO/2013/338). Was de toepassing ervan in voorliggend dossier beslist minder evident, gelet op de rol van de leerlingen in de financiering van de reis, dan mocht in het licht van dit principe toch minstens verwacht worden dat van zodra duidelijk was dat er discussie bestond omtrent de afhandeling van de financiën van de reis, de school de weerslag van deze discussie op de leerlingen zoveel mogelijk zou trachten te beperken en dat de communicatie hieromtrent primair zou plaatsvinden tussen de ouders en de school.

5.3.3.2. De Commissie brengt in herinnering dat een transparant kostenbeleid voor haar onder meer inhoudt dat ouders een gedetailleerde verantwoording kunnen ontvangen voor de bedragen die hen door de school worden aangerekend. In casu betekent dit dat de ouders recht hebben op een detail van de niet te recupereren kosten die de school heeft gemaakt voor de geannuleerde schoolreis en die zij aan hen wenst door te rekenen.

De verzoekers voeren aan dat hen op heden nog steeds geen inzicht is gegeven in de niet te recupereren kosten, dewelke volgens de school momenteel 2.500,00 EUR zouden bedragen. De school replicaerde dat zij geen totale transparantie zal verschaffen, daar zij gebonden is door haar verplichtingen in het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Zij weigert aldus inzage te verschaffen in de wijze waarop bepaalde (ouders van) leerlingen (al dan niet) tot betaling zijn overgegaan. De verzoekers hebben echter nooit inzage in de persoonlijke financiën van de andere ouders gevraagd. Zij wensen louter na te gaan hoe het bedrag van 2.500,00 EUR is samengesteld en welke stappen de school aan het ondernemen is om nog eventuele kosten te kunnen recupereren.

Uit het voorliggende dossier blijkt nergens dat door de school reeds in enige zin werd tegemoet gekomen aan de vraag van de ouders. Dit laat de Commissie dan ook geen ander besluit toe dan dat tot op heden door de school met betrekking tot de niet te recupereren kosten voor de eindejaarsreis aan de ouders niet de transparantie werd verleend waar zij recht op hadden. Aan de ouders moet een gedetailleerd en controleerbaar overzicht van de niet te recupereren kosten worden bezorgd. Dat de school momenteel nog bezig is met het recupereren van kosten, doet hier geen afbreuk aan. De school kan perfect haar huidige afrekening voorleggen onder voorbehoud van eventuele toekomstige wijzigingen.

5.3.3.3. De verzoekers verzetten zich tegen een vermenging van de terugbetaling van de voorschotten voor de eindejaarsreis met de finale afrekening van de schoolfactuur. De school heeft verduidelijkt dat zij deze werkwijze wenst te hanteren omdat in het verleden vaak de laatste facturen van klas 12 niet werden betaald.

Het lijkt de Commissie echter niet aangewezen – en bovendien niet mogelijk – om deze twee geldstromen met elkaar te vermengen. Uit de voorgelegde klacht blijkt immers dat minstens omtrent de aanrekening van kosten inzake de eindejaarsreis betwisting bestaat, waardoor er geen schuldvergelijking kan plaatsvinden. De rechtsfiguur van schuldvergelijking is immers enkel maar toepasbaar met betrekking tot niet-betwiste vorderingen.

5.3.3.4. Waar de Commissie vaststelt dat de eindafrekening van de schoolfactuur tot op heden niet aan de verzoekers werd bezorgd, wijst zij erop reeds bij herhaling te hebben gesteld dat dergelijke eindafrekening uiterlijk op het eind van het schooljaar dient te worden opgesteld. (CZB/KL/KBO/2019/437; CZB/KL/KSO/2020/449.)

5.3.4. De Commissie komt tot volgende beslissing:

De door de school effectief gemaakte en niet te recupereren kosten inzake de eindejaarsreis kunnen ten laste worden gelegd van de ouders en worden aangerekend op de door hen betaalde voorschotten.

Waar het doorrekenen van de niet-recupereerbare kosten veronderstelt dat de ouders een gedetailleerde verantwoording voor deze kosten kunnen ontvangen, is de school tot op heden in gebreke gebleven. Op dit punt is de klacht gegrond. Gelet op het feit dat de school nog doende is kosten te recupereren, verwacht de Commissie van de school dat zij zo spoedig mogelijk aan de ouders een stand van zaken bezorgt middels een transparante afrekening op basis van de

huidige gegevens, en hen vervolgens telkens informeert zodra nieuwe informatie inzake de recuperatie van kosten beschikbaar is.

Gelet op de betwisting van de begroting van de niet te recupereren kosten, is het daarenboven niet aangewezen om de afrekening inzake de eindejaarsreis te vermengen met de eindafrekening van de schoolfactuur. Op dit punt is de klacht gegrond. De Commissie vraagt dan ook om voor beide geldstromen aparte facturaties aan de ouders te bezorgen.

De klacht is in de aangegeven mate gegrond.

5.4. Sanctieregeling

Artikel VII.5 codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 bepaalt dat de Commissie, wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan beslissen om een gedeeltelijke terugbetaling van de werkingsmiddelen van de betrokken school op te leggen. De terugvordering of inhouding kan echter niet meer bedragen dan 10 procent van deze werkingsmiddelen en kan er niet toe leiden dat het aandeel in de werkingsmiddelen dat bestemd is voor personeelsaangelegenheden in absolute cijfers kleiner wordt dan wanneer de maatregel niet zou getroffen zijn.

Deze sanctie wordt slechts uitvoerbaar de dag nadat de termijn om beroep in te stellen bij de Vlaamse regering verstreken is.

Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

De Commissie nodigt de verwerende partij uit om haar zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen de 2 maanden na de ontvangst van deze beslissing mee te delen hoe zij aan de beslissing van de Commissie gevolg heeft gegeven of plant te geven.

De Commissie gaat ervan uit dat verwerende partij de aanbevelingen van de Commissie zal opvolgen en oordeelt dat er vooralsnog geen aanleiding is tot het opleggen van een sanctie.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep bij de Vlaamse Regering, in de persoon van de Minister van Onderwijs, ingesteld worden (met een afschrift aan het secretariaat van de Commissie).

Brussel, 21 september 2020

Frederik Stevens
Waarnemend Secretaris

Bengt Verbeeck
Voorzitter